

УДК 37.013.42

І. Б. Савельчук,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова)

iraut@ukr.net

ORCID: 0000-0001-6813-4548

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У статті представлено аналіз впливу тенденцій на розвиток системи підготовки соціальних працівників в Україні. Запропоновано теоретичне розуміння створення освітніх моделей підготовки соціальних працівників та їх періодизацію. Розроблено завдання розвитку підготовки відповідно до тенденцій соціальної роботи та фахової підготовки соціальних працівників. Визначено організаційні напрями оновлення підготовки соціальних працівників та запропоновано можливі умови, сукупність яких створює належне функціонування освітнього інноваційного середовища.

Ключові слова: підготовка соціальних працівників, провідні тенденції, інноваційні аспекти.

Постановка проблеми. Україна обрала шлях розвитку і реформування соціальної сфери, що базується на відповідності напрямів та технологій соціальної роботи сучасним змінам, які реалізуються завдяки діяльності соціальних працівників. Зміни, які відбуваються в соціально-політичній, соціально-економічній, інформаційно-технологічній, соціально-педагогічній та інших сферах, і пов'язаний з ними динамізм підвищують значення підготовки соціальних працівників щодо відповідності її організації та науково-методичного забезпечення. Підготовка соціальних працівників й досі переживає складний етап свого розвитку, потребує оновлення і корегування стратегічних і тактичних завдань з урахуванням сучасних та перспективних вимог суспільства.

Потреба такого оновлення фахової підготовки соціальних працівників зумовлена, з одного боку, перспективами розвитку, які означено в "Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 року" в системі освіти та забезпечення розвитку освітнього і наукового простору. А з іншого боку, сучасний стан актуальних проблем розвитку суспільства, що представлено у "Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів", повинні знайти своє конкретне вирішення за умов нормативно-законодавчого відображення соціальних проблем різних категорій населення та сфер життєдіяльності суспільства, підготовленості фахівців соціальної сфери до пошуку альтернативних можливостей їх вирішення, розробки та впровадження інновацій соціальної роботи, залучення засобів вирішення конкретної проблематики. Так, постає проблема створення умов для повноцінного прояву інноваційного потенціалу майбутніх фахівців соціальної сфери з розв'язання соціальних проблем, що цілком залежить від системи фахової підготовки, оновлення змісту й механізмів реалізації процесу навчання відповідно до сучасних вимог та провідних тенденцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях щодо тенденцій і перспектив розвитку різних сфер життєдіяльності суспільства, зокрема, державного управління, тенденції визначаються як стійкий напрям розвитку якогось явища або процесу (С. О. Кравченко), з позицій державної освітньої політики, як об'єктивно-суб'єктивні, внутрішньо-зовнішні фактори, що впливають на систему освіти і надають змогу розробляти та формувати освітню політику (Я. В. Мельнік). Стосовно підготовки фахівців соціальної сфери, тенденції у дослідженнях представлені як пріоритетні напрями розвитку професійної освіти, що обумовлені вимогами соціального суспільства і професійної спільноти до професійного становлення особистості фахівця (І. А. Ларіонова), ключові напрями професійної освіти, які забезпечать успішне виконання завдань з формування фахівця з високим рівнем готовності до неперервної освіти (С. П. Архіпова), тенденції розвитку університетської системи освіти, що визначають якісну роботу ВНЗ у напрямі виробництва нових знань та технологій, збереження і відтворення культурної традиції, підготовки професійних кадрів, адаптованих до швидких змін у суспільстві (О. А. Дубасенюк), позитивні тенденції підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників, що забезпечать оновлення методичної системи практичного навчання на основі пошуку й упровадження найбільш ефективних інновацій у процес формування майбутнього фахівця (Л. І. Романовська). Але недостатньо розробленою залишається проблема узагальнення тенденцій підготовки соціальних працівників через виокремлення принципів та характеру їх впливу, в межах якого виявляється різноманітність і типізація шляхів розвитку підготовки в сучасних умовах.

Формулювання цілей статті. Стрімкий розвиток фахової підготовки соціальних працівників, зростання значення соціальної роботи щодо подолання суспільних проблем та соціально небезпечних явищ, зумовлює потребу узагальнення тенденцій розвитку як соціальної роботи, так і фахової підготовки соціальних працівників щодо їх впливу на організаційні шляхи реалізації основних напрямів, умов та результатів оновлення змісту, форм та методів навчання. Відповідно, основною метою статті є

узагальнення основних тенденцій, що впливають на організаційно-методичні засади реалізації оновлення підготовки соціальних працівників.

Основний зміст. Підготовка соціальних працівників в Україні (з 1990-х років XX ст.) набуває інтенсивного розвитку в умовах університетської освіти [1: 225], яка змогла швидко реагувати на необхідність її здійснення, оскільки заснована на системах цінностей та культурі, сконцентрована на поєднанні традицій навчально-методичної та науково-дослідної діяльності. Однак, становлення підготовки соціальних працівників відбувається майже одночасно зі становленням теорії та практики соціальної роботи в умовах трансформації суспільства, проведення реформаційних заходів в системі соціального забезпечення, що була створена ще за радянських часів. Взаємозалежність процесу формування громадянського суспільства та процесу розбудови системи соціальної роботи як соціального явища [2], пов'язана з характером та динамікою впливу передумов, тенденцій і особливостей оформлення соціальної роботи як професійної діяльності, окремого напрямку наукових досліджень та підготовки соціальних працівників.

У сучасних умовах для створення освітньої моделі підготовки соціальних працівників необхідно одночасно враховувати як світові тенденції розвитку освіти, що взаємопов'язані з процесами глобалізації, інтеграції у єдиний освітній простір, так і стрімкого розвитку технологій та інновацій в освіті та соціальній роботі, що зумовлюють постійне оновлення знань, навичок та умінь. Виявлення соціально-педагогічних ідей розвитку освіти, світових освітніх тенденцій та тенденцій університетської освіти надають нам змогу обґрунтувати наслідки їх впливу, можливість творчого застосування при організації підготовки соціальних працівників та оновлення її змісту. Для сучасного розгляду проблематики підготовки соціальних працівників властиве звернення до соціально-педагогічних ідей, які відбивають своєрідність конкретних соціально-педагогічних завдань, що забезпечують процес організованого процесу підготовки, становлення теоретичних засад для побудови адекватної моделі підготовки до професійної діяльності.

Зазначимо, що об'єктивними передумовами моделювання системи фахової підготовки соціальних працівників в Україні на етапі її становлення прийнято вважати такі як:

- "легалізація" соціальної роботи завдяки введенню професії "соціальний працівник" до кваліфікаційного довідника посад керівників, спеціалістів і службовців [3];
- розбудова мережі соціальних закладів, установ соціального обслуговування, центрів соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, відродження благодійності та волонтерства, створення недержавних соціальних служб, громадських організацій, що потребували підтримки кваліфікованих соціальних працівників [4];
- підпорядкованість різним суб'єктам державної політики (станом на 2003 р.), а саме Міністерство праці та соціальної політики України, Державний комітет України у справах сім'ї та молоді, Державний центр соціальних служб для молоді, Служба у справах неповнолітніх [5: 68];
- кадрове забезпечення недипломованими фахівцями, які пройшли курсову підготовку, дистанційне або прискорене навчання [1: 225], що ініційовано й підтримано Міжнародними фондами та урядами інших країн;
- формування нормативно-законодавчої бази соціальної роботи (Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" (2001 р.), Закон України "Про соціальні послуги" (2003 р.) та організаційно-економічних заходів її реалізації, що стосується форм соціального забезпечення [6: 12]: пенсійне забезпечення, система грошової допомоги, адресна соціальна допомога, підвищення оплати праці відповідно до підвищення рівня прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати;
- розповсюдження закордонного досвіду соціальної роботи через створення Школи соціальної роботи НаУКМА та відкриття нової спеціальності 8.040202 "Соціальна робота" за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" (1999 р.) [7];
- розробка моделей підготовки соціальних працівників на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях "допрофесійний – молодший спеціаліст – бакалавр – спеціаліст – магістр" на основі вивчення закордонного досвіду, який адаптовано до вітчизняних умов.

Об'єктивні передумови (на початку 90-х років XX століття і на початку XXI століття) мають значний вплив на всі подальші процеси, що характеризують періоди становлення та розвитку соціальної роботи і, періоди здійснення підготовки соціальних працівників. Підготовка соціальних працівників в контексті її становлення характеризується певними етапами, що якісно відрізняються, по-перше, через визначення емпіричних основ підготовки соціальних працівників та викладання дисциплін соціально-практичного спрямування, по-друге, через визначення теоретичних засад підготовки соціальних працівників і теоретичних засад викладання дисциплін соціально-практичного спрямування; по-третє, через визначення актуальних проблем підготовки соціальних працівників і розв'язання протиріч, що відображають об'єктивні передумови та інноваційні освітні тенденції та їх характер впливу на підготовку соціальних працівників. Тому, на підставі аналізу практичного досвіду, здійснення комплексного

наукового аналізу, можемо визначити періоди підготовки, що були визначальними для її становлення та розвитку:

- *I період (1991р. – 2000 р.)* – відкриття нової для України спеціальності "Соціальна робота" за напрямом "Соціологія" та створення організаційних умов для забезпечення підготовки соціальних працівників; формується пропедевтична (за визначенням А. В. Фурмана) модель підготовки соціальних працівників;

- *II період (2001р. – 2010 р.)* – становлення спеціальності "Соціальна робота" за напрямом "Соціальне забезпечення" та створення організаційно-методичних умов для відповідності підготовки соціальних працівників рівням європейської освітньої системи зі збереженням структури вітчизняної системи професійної освіти "молодший спеціаліст – бакалавр – спеціаліст – магістр"; формується інтегративна (за визначенням І. А. Ларіонової) модель підготовки соціальних працівників;

- *III період (2011р. – по теперішній час)* – остаточне становлення спеціальності "Соціальна робота" за напрямом "Соціальна робота" та створення організаційно-методичних умов для оновлення підготовки соціальних працівників відповідно до проблематики соціальної роботи, методологічних досліджень соціальної роботи як науки, інноваційної педагогіки та соціальної інноватики; формується інноваційна підготовка соціальних працівників.

Реалізація "нових" механізмів і засобів організації і здійснення підготовки фахівців соціальної сфери характеризується низкою суперечностей, які зумовлено чинниками та тенденціями, що й визначають спрямування розвитку підготовки соціальних працівників. Можливість такої реалізації в межах взаємодії тенденцій передбачає розуміння методології соціальної педагогіки стосовно комплексного вивчення та системного розгляду будь-якого процесу або явища. На думку Сейко Н. А., складність побудови методології соціально-педагогічних досліджень полягає в тому, що не можливо в "чистому" вигляді використати методологічний апарат жодної з галузей знання, оскільки йдеться про міждисциплінарність наукових проблем [8: 63]. Врахування того, що "методологія соціальної педагогіки внаслідок нетривалого часу її розробки знаходиться в стані становлення й видозмінюється в ході розвитку соціально-педагогічної науки" [9: 15] здійснювати системний розгляд наукової проблеми, Сейко Н. А. пропонує, дотримуючи наступних положень [9]:

- вивчення еволюції явища, феномена, наукової проблеми (генеза розвитку ідей та принципів, структурних компонентів, структурної специфіки, системних характеристик);

- вивчення впливу від поєднання традицій і інновацій, оскільки "...традиції складають теоретичні засади, а інновації – постійно нарощувану основу цього феномена" [9: 10];

- визначення тенденцій розвитку явища, феномену, наукової проблеми (зростання наукового інтересу до проблеми; вивчення зарубіжного досвіду; розвиток теоретичних засад; накопичення ознак системності; зміна напрямів діяльності відповідно до змін парадигм; зростання розуміння необхідності інформаційного забезпечення);

- визначення суперечностей розвитку явища, феномену, наукової проблеми (між потребами і характеристиками; між необхідністю розвитку і об'єктивними потребами реалізації, між реальним темпом розвитку та нормативно-правовою підтримкою);

- визначення передумов (соціокультурні, соціально-політичні, соціально-економічні та інші), що визначають сутність та особливості розвитку явища, феномену, наукової проблеми.

Вивчення процесу розвитку підготовки соціальних працівників як наукової проблеми в контексті методології соціально-педагогічних досліджень у такій логічній послідовності (передумови – суперечності – тенденції) надає нам можливість визначити перспективні напрями та специфічні закономірності розвитку цього процесу. Так, передумовами розвитку підготовки соціальних працівників виступає сукупність взаємопов'язаних зовнішніх та внутрішніх факторів, що характеризують проблему, і наявність яких сприяє виникненню та розвитку певного періоду становлення процесу підготовки соціальних працівників. Суперечності характеризують взаємодію різних аспектів підготовки, що мають невідповідність або непослідовність під впливом соціальних проблем, соціально небезпечних явищ, вимог соціальної роботи та вимог суспільства до соціального працівника. Тенденції підготовки соціальних працівників вказують на спрямованість основних шляхів щодо її становлення, розвитку та оновлення за сучасних умов. Тому нами було здійснено спробу охарактеризувати вплив тенденцій на характер розвитку підготовки соціальних працівників на певних періодах її становлення (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Вплив тенденцій на характер розвитку підготовки соціальних працівників

Періоди становлення	Тенденції	Характеристики системи підготовки	Характеристика результату підготовки
1990–2000 Пропедевтична модель підготовки соціальних працівників	Глобалізація соціальних проблем Реформування системи соціального забезпечення, що залишилася від України у складі СРСР Інституалізація Професіоналізація Відродження благодійності та волонтерства Наявність світового професійного досвіду соціальної роботи; Пріоритетність соціокультурних цінностей	Соціальна робота як суспільне явище; Розбудова мережі та суб'єктів Потреба в підготовці соціальних працівників; Неузгодженість дій між суб'єктами соціальної роботи	Створення різних освітніх моделей підготовки Велика кількість державних закладів, недержавних організацій Активізація благодійності, волонтерського руху.
2000–2010 Інтегративна модель підготовки соціальних працівників	Глобалізація гуманітарного простору Євроінтеграція в освітній простір Впровадження ринку соціальних послуг Впровадження європейських стандартів у законодавство та практику соціальної роботи	Стандартизація соціальних послуг Стандарти професійної підготовки Удосконалення форм та методів соціальної роботи Активізації форм та методів підготовки соціальних працівників	Зміна діяльнійної парадигми на компетентній сн парадигму підготовки Прояв освітньо-фахового потенціалу Розробка стандартів соціальної роботи з певними категоріями клієнтів Масовість підготовки соціальних працівників
2010–до теперішнього часу Інноваційна модель підготовки соціальних працівників	Взаємозв'язок теорії та практики щодо усвідомлення актуальних проблем соціальної роботи Розширення професійних функцій та груп клієнтів соціальної роботи Вдосконалення стандартизації надання соціальних послуг Впровадження інновацій в сферу надання соціальних послуг	Актуалізація потенціалу середовища; Якість надання соціальних послуг; Управління соціальними послугами (кейс-менеджмент) Співпраця між суб'єктами соціальної роботи та суб'єктами навчання Посилення волонтерського руху та корпоративного волонтерства	Створення інноваційного середовища Інноваційні методики соціальної роботи Супервізорство Інтерактивні практики викладання соціальної роботи Партнерство між державними соціальними установами, навчальними закладами, благодійними організаціями та волонтерським рухом

Як бачимо, наявність взаємозв'язку та впливу тенденцій визначає подальше спрямування завдань розвитку підготовки, характер оновлення її змісту, форм та методів навчання майбутніх соціальних працівників. Тому, перехід існуючої системи підготовки соціальних працівників у якісно новий стан потребує реалізації певних завдань відповідно до світових, європейських і національних тенденцій соціальної роботи та фахової підготовки соціальних працівників таких як:

- переоцінка традиційних чинників розвитку підготовки майбутніх соціальних працівників;
- переосмислення теорії та практики соціальної роботи як механізму позитивних змін у суспільстві;
- спрямованість програм підготовки на відповідність соціально-економічним, соціально-політичним і соціокультурним тенденціям та перспективам розвитку соціальної роботи;
- стрімке оновлення системи знань через перегляд змісту, форм та методів навчання соціальної роботи;
- створення умов для належного функціонування освітнього інноваційного середовища;

- сприяння вибору форм та методів підвищення кваліфікації викладачів дисциплін соціального спрямування.

Визначено організаційні напрями реалізації оновлення підготовки соціальних працівників за такими критеріями: підвищення якості навчання (моделювання, прогнозування та стратегія розвитку освітнього інноваційного середовища, науково-методичний та управлінський супровід навчального процесу за новітніми досягненнями педагогічної науки); інноваційність змісту, форм та методів навчання (впровадження навчальних програм, орієнтованих на інноваційні методи в системі освіти та соціальної роботи; впровадження нових організаційних форм навчальної та позанавчальної діяльності студентів), інтеграція та партнерство (залучення державних та недержавних закладів до співпраці; заохочення творчих ініціатив, науково-дослідної діяльності; просування проектів та ініціатив); відповідність викладачів сучасним вимогам (створення умов для підвищення кваліфікації, надання можливості вибору змісту та форм проходження кваліфікації).

Висновки. Звідси вважаємо, що суттєвим висновком стає можливість пошуку сукупних умов для реалізації оновлення підготовки соціальних працівників (нормативно-правові, навчально-методичні, соціально-педагогічні, психолого-педагогічні, організаційно-управлінські), які повинні створити належне функціонування освітнього інноваційного середовища.

Перспективою подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні та розробці моделі організаційної структури освітнього інноваційного середовища підготовки соціальних працівників в умовах університетської освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Романовська Л. І. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності та позитивні тенденції такого процесу в Україні // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". – 2013. – № 2 (8). – С. 224–227.
2. Бех В. П. Соціальна робота і формування громадянського суспільства: монографія / В. П. Бех, М. П. Лукашевич, М. В. Туленков; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 599 с.
3. Поліщук В. А., Янкович О. І. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи. Курс лекцій / В. А. Поліщук, О. І. Янкович. – ТДПУ, Тернопіль, 2009. – 256 с.
4. Фурман А. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] / А. В. Фурман, М. В. Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с.
5. Горпинич О. В. Соціальна робота в Україні: стан та перспективи розвитку: [зб. наукових праць] / О. В. Горпинич // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2004. – № I (23). – С. 67–74.
6. Березін О. В. Механізми формування та методологія розвитку закладів і підприємств соціального обслуговування: монографія / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний, Л. О. Нікілєва. – Полтава: ІнтерГрафіка, 2013. – 210 с.
7. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В. Полтавця. – К.: Видавничий дім "KM Academia", 2000. – 236 с.
8. Сейко Н. А. Методологічні проблеми дослідження доброчинності в історії освіти / Н. А. Сейко // Освіта та педагогічні науки. – 2012. – № 1 (150). – С. 63–70.
9. Сейко Н. А. Доброчинність у сфері освіти України (XIX – початок XX століття): дис ... д. пед. наук: спец.: 13.00.05 – соціальна педагогіка / Наталія Андріївна Сейко. – Луганськ: Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2009. – 44 с.

REFERENCES (TRANSLATED& TRANSLITERATED)

1. Romanovska L. I. Pidgotovka majbutnix social'nykh pedagogiv do profesijnoi' dijal'nosti ta pozytyvni tendentsii' takogo protsesu v Ukrai'ni [The Training of Future Social Teachers to the Professional Activity and the Positive Trends of This Process in Ukraine] // Zbirnyk naukovykh prats' Hmel'nyts'kogo instytutu social'nykh tekhnologij Universytetu "Ukrai'na" [Proceedings of Khmelnytsky Social Technologies Institute of "Ukraine" University]. – 2013. – №2 (8). – S. 224–227.
2. Bekh V. P. Sotsial'na robota i formuvannja gromadjans'kogo suspil'stva [Social Work and Civil Society Formation]: monografija / V. P. Bekh, M. P. Lukashevych, M. V. Tulenkov; Nats. ped. un-t imeni M. P. Dragomanova. – K.: NPU imeni M. P. Dragomanova, 2008. – 599 s.
3. Polishchuk V. A. Istorija social'noi' pedagogiky ta sotsial'noi' roboty. Kurs lekcij [The History of Social Pedagogy and Social Work. Course of Lectures] / V. A. Polishchuk, O. I. Jankovych. – TDPU, Ternopil', 2009. – 256 s.
4. Furman A. V. Istorija sotsial'noi' roboty [The History of the Social Work]: [navchal'nyj posibnyk] / A. V. Furman, M. V. Pidgurs'ka. – Ternopil': TNEU, 2014. – 174 s.
5. Gorpynych O. V. Sotsial'na robota v Ukrai'ni: stan ta perspektyvy rozvytku [Social Work in Ukraine: State and Development Prospects]: [3b. naukovykh prats'] / O. V. Gorpynych // Naukovyj chasopys NPU im. M. P. Dragomanova [NPU M. P. Dragomanov Science Journal]. Serija № 11. Sotsiologija. Sotsial'na robota. Sotsial'na pedagogika. Upravlinnja. – K.: NPU im. M. P. Dragomanova. – 2004. – № I (23). – S. 67–74.
6. Berezin O. V. Mekhanizmy formuvannja ta metodologija rozvytku zakladiv i pidpryjemstv sotsial'nogo obslugovuvannja [The Mechanism of Formation and Methodology for Development of Institutions and Enterprises]

- of Social Services] : monografija / O. V. Berezin, M. G. Bezpartochnyj, L. O. Nikiljeva. – Poltava : InterGrafika, 2013. – 210 s.
7. Sotsial'na robota v Ukrai'ni : pershi kroky [Social Work in Ukraine : First Steps] / Pid redaktsijeju V. Poltavecja. – K. : Vydavnychyj dim "KM Academia", 2000. – 236 s.
 8. Seiko N. A. Metodologichni problemy doslidzhennja dobrochynnosti v istorii osvity [Methodological Problems of the Research Charity in the History of Education] / N. A. Seiko // Osvita ta pedagogichni nauky [Education and the Pedagogical Sciences]. – 2012. – № 1 (150). – S. 63–70.
 9. Seiko N. A. Dobrochynnist' u sferi osvity Ukrainy (XIX – pochatok XX stolittia) [Charity in the Sphere of Education in Ukraine (XIX – the Beginning of the XX Century)] : dys. ... dokt. ped. nauk : spets. :13.00.05 / Seiko Nataliia Andriivna. – Lugans'k, 2009. – 668 s.

Савельчук И. Б. Подготовка социальных работников в современных условиях: инновационные тенденции.

В статье представлен анализ влияния тенденций на развитие системы подготовки социальных работников в Украине. Предложено теоретическое понимание создания образовательных моделей подготовки социальных работников и их периодизацию. Разработаны задачи развития подготовки в соответствии с тенденциями социальной работы и профессиональной подготовки социальных работников. Определены организационные направления обновления подготовки социальных работников и предложены возможные условия, совокупность которых создает надлежащее функционирование образовательной инновационной среды.

Ключевые слова: подготовка социальных работников, ведущие тенденции, инновационные аспекты.

Savelchuk I. B. Training of the Social Workers Nowadays: Innovative Trends.

The article analyzes the impact of trends in the development of training social workers in Ukraine. A theoretical understanding of creating educational models for social workers, their relationship with the prerequisites for the development of social work, trends and nature of their influence are proposed in this topic. Periods of training of social workers in Ukraine are represented, according to which, reasonably Esperanto training model of social work (1991-2000.), integrative model for social workers (2001-2010) and innovative model of training of social workers (2011-to date). Task of training in accordance with international, European and national trends in social work and professional training of social workers (reevaluation traditional factors of training future social workers; rethinking the theory and practice of social work as a vehicle for positive change in society; orientation training programs to meet the socio-economic socio-political and socio-cultural trends and prospects of social work; rapid updates of knowledge by reviewing the content, methods of teaching, social work, creating conditions for the proper functioning of the educational innovation environments, promoting the choice of form and methods for teachers disciplines of social character) are developed. Determined implementation of organizational directions upgrade training of social workers on the following criteria: enhance learning, innovation content, forms and methods of training, integration and partnership, matching teachers with modern requirements. The possible conditions for the implementation of training social workers are updated (legal, teaching, social, educational, psychological, pedagogical, organizational and managerial), the totality of which creates the proper functioning of the educational innovation environment. Prospects for further study are the substantiation and development models organizational structure of educational innovation environment training of social workers in terms of university education.

Key words: training social workers, leading trends, innovative aspects.